

שיעורו השבועי של מרן הראשון לציון
 הרב יצחק יוסף שליט"א
 בנושאים אקטואליים בתוכנית "קבלת שבת"

מוסדות "חזון עובדיה" מטה בנימין
 פרשת בהר תשפ"ד | 380

עין יצחק

כתיבה: הרב מרדכי גור
 עריכה: הרב יהונתן חדד

הלכות אקטואליות לתקופה

התרת נדרים למי שרגיל לעלות למירון | תספורת בערב שבת | הלכות שונות לימים אלו

ההילולא במירון

בימים אלו מתנהלת מערכה קשה, מול יושבי הארץ הקדושה, בצפון ובדרום, שגובה מחירים כבדים מאד. אנו ממשיכים להעתיך בתפילה לפני הקב"ה, על החיילים וכוחות הבטחון, שה' ישמור צאתם ובואם, ושזכות התפילות ולימוד התורה של האברכים ובני הישיבות תעמוד להם, וינצלו מכל פגע ויחזרו לביתם לחיים טובים ולשלום.

והנה בעקבות המצב ומפני הסכנה הוחלט על ידי גורמי הבטחון שאין לקיים השנה את ההילולא במירון. וכבר אמרו רז"ל שחמירא סכנתא מאיסורא (חולין י). ויש לקיים את ציווי התורה ונשמרתם מאוד לנפשותיכם, ולכן יש להשמע היטב לכל הוראותיהם של כוחות הבטחון, ולא לעלות השנה להר מירון ביום ההילולא.

בעקבות מצב זה, יש לשאול, האם יש להצריך התרת נדרים, לאותם שנוהגים מידי שנה בשנה לעלות להר מירון בל"ג בעומר, כיון שהשנה יבטלו את מנהגם, אמנם, בעזרת השם לשנה הבאה דעתם לשוב ולבוא בל"ג בעומר, אבל כיון שהשנה מבטלים את מנהגם אולי יש להצריכם התרה. וגם היה חכם אחד שפרסם להצריך התרה, האם דבריו נכונים?

תשובה: מרן השו"ע ביורה דעה סימן ריד (ס"א) כתב, שמי שרגיל להתענות תעניות שלפני ראש השנה ושבין ראש השנה ליום כיפורים וכן מי שרגיל שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין מר"ח אב או מ"ז בתמוז, ורוצה לחזור בו מחמת שאינו בריא, צריך ג' שיתירו לו. אם בשעה שהתחיל לנהוג היה דעתו לנהוג כן לעולם ונהג כן אפילו פעם אחת צריך התרה. ע"כ. דהיינו שדוקא באופן שבשעה שנהג כן בפעם הראשונה היה דעתו לנהוג כן לעולם, אז יש להצריכו התרה. והנה מדברי הש"ך שם (סק"ב) מבואר, שאף אם רוצה להפסיק רק פעם אחת ממנהגו מחמת שאינו בריא, אפילו הכי צריך התרה. (ע"ש שהקשה ממה שא"צ התרה בשביל לאכול בברית מילה. אע"פ שברית היא דבר שהוא רק לפעם אחת).

אולם מדברי המגן אברהם (סימן תקפא ס"ק יב) מבואר שכל מה שצריך התרה זהו דוקא אם מבטל ממנהגו לגמרי, אבל אם מבטל רק באופן חד פעמי אינו צריך התרה. וכן כתב הגאון רבי יחזקאל לנדא בעל הנודע ביהודה, בספרו דגול מרובה (יר"ד סי' ריד) לחלק כן. וכ"כ הגאון רבי יהודה עייאש בספרו מטה יהודה (סי' תקנא ס"ו). וכ"כ רבי יעקב חאגיז בשו"ת הלק"ט (ח"א סי' מב), וכן הביא את דברי הדגול מרובה בשו"ת חתן סופר (סי' ג) וסיים שכן נראה נכון. וכן בפתחי תשובה (יר"ד שם) הביא את דברי הדגול מרובה להלכה. וכן פסק הגאון מליסא בדרך החיים, והובא בשער הציון (סימן תקפא ס"ק לג).

וכ"כ עוד אחרונים, הלא הם, הגאון רבי ישמעאל הכהן בשו"ת זרע אמת (ח"א ח"א"ח סי' עה, וח"ג סי' מה), מהר"ש ענגיל (ח"ז סי' ג), הגאון בעל שואל ומשיב בס' יד שואל (יר"ד סימן ריד), באר משה שטרן (ח"ג ס"ס לו), כל אלו האחרונים הסכימו שאם מבטל את מנהגו רק פעם אחת אינו צריך התרה, ורק אם מבטלו לעולם צריך התרה. והן אמנם שמדברי הש"ך הנ"ל מבואר דפליג ע"ז, וסובר שאפילו אם מבטל את המנהג רק פעם

אחת צריך התרה. אבל מדברי רוב האחרונים מבואר כנ"ל. ולכן למסקנא מי שרגיל בכל שנה ללכת למירון ביום ההילולא והשנה לא יוכל ללכת מהסיבות הנזכרות, אינו צריך התרה על מנהגו כיון שמבטל את מנהגו רק השנה, ובעזרת השם לשנה הבאה יחזור למנהגו.

ובהזדמנות זו יש לעורר, כיון שהשנה ל"ג בעומר חל במוצאי השבת, ומצוי כאלו שמתוך חוסר ידיעה, מכינים את המדורה או אפילו מדליקים את המדורה בשעה מוקדמת כאשר עדיין לא יצאה השבת, ובודאי אין זה רצון הצדיק - רבי שמעון בר יוחאי, שיחללו את השבת חס ושלום. או שיעברו על איסור מכין משבת לחול, או טלטול מוקצה. ולכן יש להזהיר את הציבור שלא להתחיל בהכנות לפני השעה 21:00 בערב במוצאי השבת, ורק לאחר השעה 21:00 יתחילו בהכנות לקראת הדלקת המדורה, וידליקו אותה לאחר מכן בשעה יותר מאוחרת שלא יכשלו ח"ו בחילול שבת, והמזהיר והנזהר ירבה שלומם כנהר.

תספורת בערב שבת

שאלה: האם השנה של"ג בעומר חל ביום ראשון, מותר להסתפר בערב שבת מפני כבוד השבת או שאסור?

תשובה: בבית יוסף (סימן תצג) הביא בשם האבודרהם (עמ' רמה) בשם אבן הירחי (המנהיג הל' אירוסין ס"ס קו) משמו של הרז"ה, וז"ל, שמעתי שיש במדרש שמתו (תלמידו רבי עקיבא) מפסח עד פרוס העצרת והוא ט"ו יום קודם העצרת, וכשתסיר חמשה עשר יום מארבעים ותשעה יום נשארו שלשים וארבעה, ומגלחים ביום ל"ד בבוקר כי מקצת היום ככולו. עכ"ל. וכ"כ הרשב"ץ בתשובה (תשב"ץ ח"א סי' קעח). והביא שלדעת הרמב"ן בתורת האדם (עמ' רטו) דעתו שיש להתיר גם במקצת לילה, ומקצת הלילה ככולו. ועוד הוסיף שיש להתיר ביום ל"ג אם הוא בערב שבת מפני כבוד השבת.

ולהלכה פסק השו"ע (סי' תצג ס"ב) וז"ל, נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר שאומרים שאז פסקו מלמות, ואין להסתפר עד יום ל"ד בבוקר. אלא אם כן חל יום ל"ג ערב שבת, שאז מסתפרין בו (היינו בל"ג בעומר) מפני כבוד השבת. והרמ"א שם כתב, שבמדינות אלו אין נוהגין כדבריו אלא מסתפרין ביום ל"ג. והוסיף: שאם חל (ל"ג בעומר) ביום ראשון, נוהגין להסתפר ביום ו' לכבוד שבת. ע"כ. היינו שהתיר להסתפר בערב שבת אם חל ל"ג בעומר כמו השנה ביום ראשון. אבל מרן השו"ע לא התיר. ובחק יעקב (שם), כתב, שנחלקו בזה מהר"י וויל (דנינים ונוהגים סי' נא) ומהר"ל (עמ' קט), שמהר"י וויל מותר ל"א אומר, וכנ"ד מקצת אחרונים. וסיים שם, דמ"מ היכא דנהוג נוהג, ואין להחמיר בדינים אלו. ע"כ. ועל פי זה נוהגים אחינו האשכנזים להסתפר ביום שישי השנה, מפני כבוד השבת, אבל אנו הספרדים שקיבלנו הוראות מרן, אין להתיר רק אם חל ל"ג בערב שבת, אבל לא השנה שחל במוצאי שבת, ולכן אין להתיר להסתפר בערב שבת מפני כבוד השבת.

לגבי קטן בן ג' שעושים לו חלאקה, יש להתיר לחתוך את שערותיו לכבוד החלאקה, ואין בזה שום חשש. ואפילו לספור אח"כ אצל הספר יש להתיר, כיון שהוא רק בן שלש אין בו משום אבילות כלל.

חתן הבר מצוה שנהיה גדול בימי העומר, מותר לו להסתפר לכבוד חגיגת ה'בר מצוה' הנערכת עבורו בימי העומר. ועדיף שישתפר קודם שימלאו לו י"ג שנים ויום אחד. אמנם אבי החתן ושאר בני המשפחה אסורים בתספורת. (ילקוט יוסף שם סעיף לג).

מי שנעשה 'בר מצוה' בימי העומר, אע"פ שספר עד שנהיה בר מצוה כל יום, מ"מ אינו יכול להמשיך לספור בברכה, כיון שמה שספר עד עתה היה בתורת קטן שאינו בר חיובא. וכמ"ש להקטן אחרונים (ראה בילקוט יוסף ספיה"ע, פ"י הערה קכא). ודלא כמי שרצה לחלק בזה ולומר שיש עדיין מצות חינוך על האב גם לאחר שנעשה גדול (ראה שם עמ' שכד), שזה אינו, ומוכח להדיא מדברי התוספות פסחים (פ.ת. ד"ה שה), שאין חובת חינוך על בן גדול. והוא גם מילתא דמסתברא.

יש נוהגים שלא להסתפר ולא להתגלח אלא ביום מ"ט לעומר, ערב חג השבועות, ואפילו אם חל ברית מילה בתוך ימי הספירה אינם מסתפרים כלל. מנהג זה הוא על פי תורת הקבלה, ואינו אלא למצניעים ההולכים תמיד על פי הסוד, אבל מנהג רוב הקהילות להסתפר ביום ל"ד בעומר. ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול. (ילקוט יוסף שם סעיף לד).

ולפעמים מצויי בבעלי תשובה, שמתלהבים מאד. אנו מעודדים אותם ומחזקים אותם, ואשריהם ואשרי חלקם, אך מרוב התלהבותם מצוי שמדלגים יותר מדי, ועושים את מעשיהם עפ"י הקבלה, כגון שמניחים שני תפילין, מסתפרים רק בערב שבועות וכדומה. ואיך יתכן הדבר שאותו אדם אתמול עשה את כל העבירות שבתורה, והיום הוא יותר מכל החכמים. צריך לדעת שעניני הקבלה אינם אלא לחסידים ההולכים בכל מעשיהם עפ"י הקבלה. וכמו שכתב בשו"ת יביע אומר (ח"ה סימן לח אות ח).

נמשיך כולנו להתפלל, ולומר בסיום התפילה ג' פרקי תהילים. אם יש זמן אפשר לומר גם 'אבינו מלכנו', אמנם אם ממהרים לעבודה או לכולל אפשר לוותר על אבינו מלכנו, אבל להקפיד לומר כל יום ג' פרקי תהילים ומי שביקר להצלחת כל החיילים וכוחות הבטחון, והחזרת החטופים, וזכות התנא האלוקי תגן טוב בעדנו, ונזכה לימי שלום והשקט, ושנשמע ונתבשר בשורות טובות ישועות ונחמות אמן ואמן.

לעילוי נשמת: הרב מיכאל בן פרחת זצ"ל נשיא המוסדות

להנצחת העלון הבא לעילוי נשמת יקירך m0507497878@gmail.com

מהנצשה במוסדות "חזון עובדיה" מטה בנימין

מעמד עשרות סיומי מסכתות של בני הישיבות חזון עובדיה

הן קל כביר ולא ימאס

מפעילות המוסדות:

כולל אברכים | כולל יום שישי | כולל בעלי בתים | מדרשיה לנוער | מדרשיה לבנות | ארגון בני הישיבות | ארגון הילדים בן מלך

גם ארצה יכול להיות חלק מפעילות המוסדות!

לתרומות: עמותת חזון עובדיה שע"י מרכז רוחני תורני תל ציון - בנק מזרחי טפחות סניף 591 מ"ח 105767

לקבלת העלון במייל ולכל הארה והערה: m0507497878@gmail.com

ניתן להאזין לשיעור בכל יום שישי בשעה 15:40 ברשת מורשת ובשידור חוזר בטלפון: 0799165000